

Българска

Издание
на Съюза
на лесовъдите
в България

ГОРА

ISSN 1312-7055

Брой 1 (70), год. XV, януари 2019 г., София 1303, ул. "Антим I" №17

www.bulgarian-foresters.org

e-mail: bggora@abv.bg

Отчет за дейността на Съюза на лесовъдите
в България през 2018 година

(Приет от УС на СЛБ на 06.12.2018 г.)

По-важните предизвикателства, които определиха условията за работа през годината, са няколко. Първо, и през 2018 г. трябваше да се положат много усилия за възстановяването на иглолистните гори след повредите през 2016-2017 г. и последвалите нападения от вторични вредители и патогени.

Втори важен акцент в дейността на Съюза през 2018 г. бе да се усъвършенства нормативната уредба. В момента е в ход обсъждането на регионалните мерки за стопанисване на издънковите гори, които бяха докладвани на няколко съвещания. Регионализирането на мерките и особено на действията би довело до по-успешно възстановяване на издънковите дъбови гори, особено на тези в долния

лесорастителен пояс. Във връзка със спешното предприемане на мерки срещу разпространяването на африканската чума по дивата свиня бяха подготвени и приети промени в законодателството. За съжаление твърде набързо, без необходимото обсъждане, за което ръководството на Съюза винаги е имало принципна позиция. Промените да се обсъждат широко и да се спазват изискванията на професионализма, лесовъдската етика и морал, като не се допускат опити да се възстановят лоши практики в ловното стопанство, с които смятахме, че сме се справили отдавна.

На трето място, напрежението в колегията от кадрите промени. Особено тежко е положението в регионалните дирекции по гори-

те и в държавните горски предприятия и техните териториални подразделения. На местно ниво има огромен натиск за политически или лобистки смени и назначения. Водещо място в работата на Изпълнителната агенция по горите и на регионалните дирекции по горите заемат контролът, проверките, акциите. Това противопоставя принципно работещи колеги, които са заплашвани, преследвани или уволнявани под натиск, без да има някаква причина, просто защото се е разпоредил някой засегнат - фирма, кмет, депутат. Не само това, за някои от тях официално се обявява, че нямат място в системата, като само на територията на две регионални управления по горите тези случаи са над 10. От друга страна, създа-

ва се впечатление, че някои колеги не отчитат променената информационна среда. Влизат в негласни споразумения или са подвластни на икономически, политически или лобистки интереси. Това колкото и да не е желано от ръководителите, налага промени, понижения в длъжност, премествания или дори уволнения.

На четвърто място, запазва се напрежението в колегията от несъответствието в заплатите на работещите на едни и същи или сходни длъжности. Остро се поставя въпросът за недостатъчните средства, остарелите автомобилен парк и униформено облекло на служителите в регионалните дирекции. Бяха направени няколко стъпки във вярната посока, но ни се иска проблемите да се решават по-бързо.

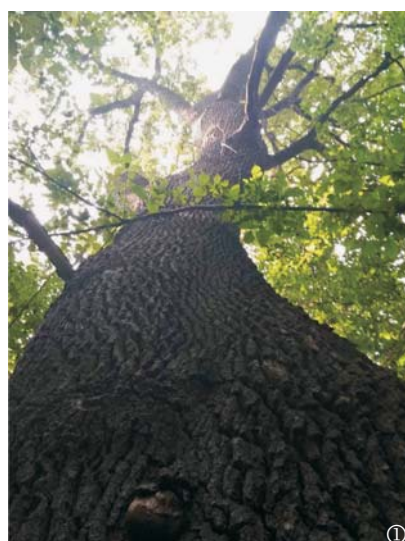
(На стр. 2)

Специалистът коментира

Повече внимание към влажнотизинната форма
на летния дъб (вардимски дъб)

Влажнотизинната форма на летния дъб в нашата страна е представена от няколко местни форми. Вардимският дъб е една от тях, характеризираща се като по-слабо хидрофилна. Тя е разпространена по Дунавските острови. Единично се среща на островите Масата в ДГС - Лом, и Гаргарлъка в ДГС - Силистра.

Естествените дъбови насаждения на о. Вардим заемат островни месторастения с кота от 540 до 640 см над средното многогодишно ниво на р. Дунав, които се характери-

①

②

③

зират с периодично заливане и последващо засушаване. На острова няма запазени насаждения, неповлияни от човешка дейност, като

през 1971 г. част от територията е обявена за резерват, а от 1988 г. е прекатегоризирана в защитена местност, с площ 98.7 хек-

тара. През 1955 г. площта на дъбовите насаждения е 110.6 ха, а към 2010 г. са останали 85.2 хектара. (На стр. 3)

Заседание на Управителния съвет на СЛБ

На стр. 4

В ДЛС "Тервел" са разселени лопатарчетата,
в ДЛС "Паламара" - зайци

На стр. 6

В крак с традициите, на крачка пред останалите

На стр. 8

През 2019 година нашият
вестник ще бъде на 15 години

С този брой вестник "Българска гора" навлиза в своята петнадесетгодишнина. Изданието продължава да развива своята плодотворна дейност, да бъде трибуна за отразяване на успехите и усилията на лесовъдската колегия за обсъждане на проблеми и предложения за по-нататъшното развитие на горскостопанската практика и наука, като помества мнения, позиции и становища по различни въпроси, вълнуващи българските лесовъди.

И досега ние се стремехме да отделяме място за всичко онова, което засяга горското дело и правилното управление на горския отрасъл. Поддържаме все по-близки и по-добри контакти с регионалните структури и дружествата на СЛБ по места при списването на вестника и доближаването му по-близо до лесовъдската колегия в страната. Постигнахме всичко това благодарение не само на усилията ни, но и заради доверието, което получаваме от нашите читатели.

Вестникът ще предоставя и занапред страниците си за споделяне на недостатъците при стопанисването, ползването и опазването на горското ни богатство. Ще отделяме място и за критичните ви бележки, които ще бъдат от полза за подобряване на работата в горите. Ще продължаваме да отбелязваме кръгли годишнини на колеги, допринесли за издигане на авторитета на лесовъдската професия. Ще отразяваме постигнати успехи в горскостопанската дейност. Вестникът ще е отворен и за постиженията на горската наука.

Дълбоко сме убедени, че в "Българска гора" има какво още да ни даде. И затова ще продължим да търсим актуалните въпроси, които засягат горския сектор и професията на лесовъда. Убедени сме, че има за какво да се пише. Нужни са повече дискусийни материали за публикуване за своевременно решаване на проблемите. За да се постигне всичко това, необходима е подкрепата на повече сътрудници при списването на вестника. Изпращайте професионални статии и информация за събитията за обогатяване и разнообразяване на неговото съдържание. През юбилейната за вестника ни 2019 година ще се постареем да направим нашия вестник още по-интересен и търсен от колегията. **Б**

Отчет за дейността на Съюза на лесовъдите в България през 2018 година (Приет от УС на СЛБ на 06.12.2018 г.)

(От стр. 1)

Не може да се преодолее тенденцията в щатното разписание на РДГ да остават незаети бройки поради липса на кандидати за освободените длъжности или незаети щатни бройки, за които не се получава бюджет.

По отношение на дейността на СЛБ. Потвърждава се убеждението, че бихме могли да се справим успешно с предизвикателствата на тежкото време, в което живеем, особено ако се вложим необходимото желание, воля, търпение и постоянство, както от ръководството на Съюза, така, а това е особено важно - и от отделните дружества и членове. Значителна част от дружествата по места нямат реален организационен живот. Те се събират при създадено напрежение и непоносимост в отнoшенията, за увеличаване на размера на заплатите, за работното облекло, за една или друга отнета привилегия, за уволнение на някого. В общия случай ръководството на СЛБ получава заслужени упреци, че се същаме за хората, когато трябва да се събере членският внос. А трябва да се полагат усилия да се преодолее личностното безпричинно противопоставяне сред колегите, да се работи за равнопоставен диалог и колегиялност. В своята история лесовъдската колегия е надживяла и се е справила с много предизвикателства. В момента тя се нуждае от единство повече от всякога. В ръководството на СЛБ смятаме, че усилията за запазване на единството на колегията продължава да бъде най-важната задача, която ще оказва влияние и върху действията на ръководството през следващите години.

Заслужава внимание въпросът за промени в Закона за горите и за самостоятелност на горското ведомство. Това би било предпоставка за решение на доста от най-наболените въпроси, като се започне от заплащането и се стигне до разпределението и аргументирането на функциите на специализираните публични институции в условията на променената нормативна рамка, но в наложената от години демократична среда.

На следващо място, но не последно по значение - много критики се трупат по отношение на дейността на Съюза. Сравняват нашия авторитет с този на други съюзи, които защитавали по-добре колегията си, имали редица права и задължения, някои от които регламентирани в законите. Трябва да се отбележи, че СЛБ е най-голямата професионална браншова организация по Закона за горите, но членството е доброволен акт. Водещо е да защитаваме професионализма и да спазваме изискванията на лесовъдската етика и морала, които са

ни завещали нашите предшественици, за да сме достойни техни наследници.

Накратко за по-важните резултати в изпълнението на задачите и за характеризане на напредъка в постигането на поставените в Мандатната програма цели.

На първо място, по отстояване на провеждането на дългосрочната научнообоснована горска политика основен приоритет през тази година бе работата по усъвършенстване на нормативната база. Предстои приемането на промените в Наредбата за възлагане на дейности в горите. Едновременно с това представители на СЛБ участват в изработването на новия национален FSC стандарт. Дадохме подкрепа за разработване и на втори национален сертификат по системата PEFC, националните принципи и регламентът за който предстоят да се обсъждат. За да се подпомогне и да се даде простор на дискусиите по тези въпроси страниците на в. "Българска гора" са отворени за публикуване на мнения и становища. Нека проявим по-висока активност, да направим предложения, да аргументираме становища.

На второ място, трябва да се отчете работата по утвърждаване на авторитета на организацията. Многообразна бе дейността както на ръководството, с представените становища и декларации, множеството участия в работни групи, консултативни съвети, разговори и срещи с ръководството на ИАГ по всички въпроси, засягащи устойчивото развитие и умножаването на горското богатство на България, така и с неуморната работа на хората по места в регионалните дирекции и държавните горски предприятия. Представители на ръководството на СЛБ участваха в заседания на Националния съвет по горите при министъра на земеделието, храните и горите, на специализирани изложения и срещи, на които бяха поставяни и дискутирани много актуални въпроси на развитието на горското стопанство у нас.

Добрият диалог на ръководството на СЛБ с ръководството на МЗХГ, ИАГ и ДП спомогна успешно да се проведе процедурата за избор на "Лесовъд на годината" за 2017 година. Наградите на спечелилите бяха връчени от зам.-министъра на земеделието, храните и горите Атанас Добрев на тържественото събрание за откриването на Седмицата на гората 2018 в Габрово.

На трето място, в областта на продължаване на усилията за по-добра видимост на дейността на СЛБ и за подобряване на информираността и интерактивната връзка с членовете на организацията и с лесовъдската колегия. По време на

Седмицата на гората 2018 г. бяха проведени много срещи, интервюта и няколко пресконференции. Сградата на Горския музей на Юндола бе ремонтирана и реновирана с финансовата помощ на държавните горски предприятия и Лесотехническият университет. Предстои да бъде обсъдена концепцията на експозицията, да се обяви акция за набиране на исторически факти и документи.

Като израз на политиката за възстановяване на професионализма в основни дейности в горите участвахме в националното съвещание по дърводобив. Бяха поставени най-важните въпроси на кризата в тази дейност у нас, както и неотложните мерки, които е необходимо да се предприемат, за да се стимулира бизнесът да инвестира в съвременна техника и технология. Бяхме съорганизатори на националното състезание "Най-добър секач" 2018, домакин на което бе ЮЗДП - Благоевград. Макар че надпреварата в ДГС - Самоков, се проведе на високо ниво, постиженията на най-добрите ни участници са далеч под показателите за Европа, което не позволи да се формира национален отбор, който да вземе участие в Световното първенство в Норвегия. СЛБ би могло да инициира и да се възстанови състезанието "Най-добър залесител", каквато успешна практика имаше в миналото. Лошите условия на работа в горското стопанство породиха икономическа миграция и кризата с подготвена квалифицирана работна ръка ще се задълбочава.

Продължи работата за пропагандиране на историята, традициите, постиженията и дискусиите по най-наболените проблеми на горското дело у нас на страниците на вестник "Българска гора". През 2019 г. ще отбележим 15 години от началото на издаването на вестника. Вече получаваме повече актуални, интересни и дискуссионни материали за публикуване, както и много ласкави отзиви за тематичната насоченост, особено за материалите, свързани със съхненето на горите и пораженията от вторични вредители и патогени.

Страницата на Съюза в Интернет бе отворена отново и в нея се поместват най-важните новини от дейността на СЛБ. Голямата част от посещенията са за информация, а би ни се искало да се задават въпроси, да се организира дискусия по определени наболените проблеми.

В изпълнение на препоръки на Управителния съвет бяха предприети множество срещи с журналисти, тематични пресконференции за преодоляване на негативния образ на колегията. Тези инициативи е не-

обходимо да бъдат насърчавани и през следващите години, за да ангажираме обществото и институциите с опазването на горското ни богатство.

Бе продължена и инициативата за Седмицата на гората да се изграждат нови и да се почистват и обновят чешми, мемориални плочи и паметници на бележити лесовъди, за което колегията е информирана. В тържествата за Седмицата на гората пред Мемориала на лесовъдите, отдала живота си за Българската гора, бе отдадена почит към всички колеги, изпълнявали своя служебен и граждански дълг за опазване на горското ни богатство. На територията на ГС - Селище, с подкрепата на УС на СЛБ и с лични дарения на колеги от Дружеството на лесовъдите бе възстановена чешмата и реновиран паметникът, изграден по случай 50-годишнината от възстановяването на горите след големия ветровал през 1961 година.

Продължи и особено важната работа на представители на СЛБ с подраствателите, с местните НПО и гражданите, като освен дадените интервюта и предоставените за публикуване материали в централни и местни медии, в много регионални съвети бяха организирани съвместни инициативи с училищата и се проведоха конкурси за детска рисунка и залесявания. Действията ни вече не са концентрирани само около Седмицата на гората.

Продължи добрата практика да развиваме обучението и практиката по "Горска педагогика". 10 колеги, защитили второ ниво, бяха поканени за участие в трето ниво - "Мастър клас", което се проведе в Австрия. В рамките на обучението са посетени два от специализираните центрове за работа с деца, в които ежеседмично се провеждат мероприятия по горска педагогика, и където участниците са имали възможността да се запознаят с изградените съоръжения за посетителите и да обменят опит със своите австрийски колеги - практикуващи лесовъди в областта на горската педагогика. Проведе се обучение по дисциплината "Горска педагогика" - първо ниво, на 28 служители от териториалните поделения на ЮЗДП - Благоевград. Равносметката на резултатите от обучението (стартирали по инициатива на СЛБ от 2015 г.) - 170 колеги, преминали обучение по горска педагогика от Южноцентралното държавно предприятие - Смолян, Североизточното държавно предприятие - Шумен, ДЛС "Воден Ири-Хисар", Югозападното държавно предприятие - Благоевград, участниците в националните обучения и студентите, избрали да изуча-

ват дисциплината "Горска педагогика" в Лесотехническият университет. Благодарение на тези колеги броят на децата, получили възможност чрез интерактивни игри на открито да се докоснат до богатството и красотата на българските гори, е вече над 10 000 за цялата страна. Децата и техните учители с желание се връщат отново при своите горски учители, за да опознаят още по-добре горите и тяхното растително и животинско разнообразие. Организирани са образователни мероприятия в редица населени места в цялата страна, стотици са срещите и празниците с малчуганите, които с нескрита радост и вълнение очакват поредното провеждане на "Лесовъд за един ден" или "Празник в гората". Успехите от тази дейност, разбира се, трябва да се очакват и в бъдеще, когато ще имаме повече приятели на нашата професия.

Трябва да се отбележи активната дейност и всеотдайността на каузата на колегите от Дружествата на лесовъдите ветерани от София, Благоевград, Пазарджик и Велико Търново. Но има региони в България, в които все още няма интерес да са организират дружества на лесовъдите ветерани.

Продължиха усилията за укрепване на международния авторитет на Съюза. СЛБ взе активно участие в XXI годишна среща на ръководството на Съюза на европейските лесовъди (СЕЛ), проведена в Италия. В срещата взеха участие 50 представители на ръководството от 16 професионални организации на лесовъдите от 13 държави.

Годишната среща започна с технически семинар на тема "Устойчиво управление на горите за развитие и предоставяне на екосистемни функции и услуги". Бяха представени 5 презентации от Италия и една от Полша. В обобщение на поставените проблеми бе прието становище за най-важните насоки в съвременната горска политика и позицията на Съюза на европейските лесовъди. Годишната среща на ръководството на СЕЛ бе фокусирана върху две групи въпроси. Първата е участието на представители на СЕЛ в срещите на ЕК: Групата за диалог по въпросите на горското стопанство и корка, Експертната група по индустрия, базирана на продуктите от горите, Европейският горски процес, Горската комуникационна мрежа, Конгресът по Горска педагогика и други. Втората група въпроси бяха свързани с организационното състояние на СЕЛ - бяха обсъдени и приети Работният план за периода 2018-2019 г., отчетът за бюджета за 2017 г. с доклад на одиторите, както и бюджетът за 2018 година. Приета бе по-

каната на Швейцария за домакинство на годишната среща на ръководството на СЕЛ през юни 2019 г., както и на Франция за следващия конгрес на СЕЛ през 2021 година.

За да се подобри организационното състояние на СЛБ, ни е особено необходимо да активизираме работата на дружествата по места, както и на регионалните дружества. С години установяваме тревожни тенденции, които се споделят както от отделни членове на Съюза, така и от цели дружества и региони - формалното членство и нередовният организационен живот, особено на работещите в системата колеги. Започна, макар и трудно, да се възстановява практиката да се обсъждат важни за колегията въпроси, на които да се търсят и предлагат решения. Но ни трябва смелост, лична мотивация и желание да обсъждаме открито и да споделяме проблемите, както и да търсим и предлагаме решения за тях.

През предстоящата година ще отбележим някои много важни за колегията годишнини - 140 години от създаването на отделението "Надзор на лесовете" към Министерството на финансите, с което се поставя началото на националната горска служба в България, 120 години от излизането на първите две горски списания - "Лесовъдец" и "Лесовъдска сбирка" - предвестници на горския печат. Предстои ни 110-годишнината от създаването на Дружеството на българските лесовъди, основано на 20 април 1909 година.

Натрупаният опит на нашите предшественици в справяне с предизвикателствата ни задължава в трудните времена, в които живеем, да намерим още повече сили и енергия да защитаваме ежедневно честта на професията. Да откриваме пред обществото богатството на нашата професия и да развиваме своята работа с децата. Преобладаващото мнозинство от колегите, които ежедневно влизаха в "храма" на Българската гора и са преследвани и бити заради безкомпромисната им позиция в нейна защита, които са участвали непосредствено в създаването през годините на над 18 млн. дка нови гори, заслужават адмирации и е редно да имат адекватно място и поле за представяне на постиженията на лесовъдската професия, възприемана от всички като кауза. Защото лесовъдската професия защитава високи духовни ценности и разбира не за чест, морал, етика и достойнството в служба на националното горско богатство на България не само за сегашното, но и за бъдещите поколения.

Проф. д-р Иван ПАЛИГОРОВ
Председател на СЛБ

Специалистът коментира

Повече внимание към влажноизинната форма на летния дъб (вардимски дъб)

(От стр. 1)

Възрастта им е от 120 до 150 години. Диаметърът на стъблата е от 80 до 152.9 см и височина 24-26 метра. Запасът на дървесината е до 165 м³/ха (сн. 1).

Плодоносенето на вардимския дъб е почти ежегодно, като е обилно през 3-5 г., като годишно се събират до 500 кг, но може и повече при наличие на пазар. Независимо от ежегодното плодоносене естествено възобновяване на дъба липсва. Това се дължи на редица фактори.

Ценността на дъбовата дървесина и възможностите, които дава тази форма, са основателна причина възстановяването на влажните крайречни зони да се превърне, освен в екологична, и в печеливша стопанска дейност. В подкрепа на това можем да посочим резултатите от проучванията, извършени в ОСБГДВ - Свищов, от научните работници Деню Денев, Кънчо Калмуков, Мирослав Якимов, както и резултатите от възстановяването на влажните

крайречни зони с участието на вардимския дъб.

В периода 1960-2006 г. в съответствие с плана за научноизследователската дейност на Опитната станция за бързорастящи горскодървесни видове в Свищов са създадени няколко култури от влажноизинната форма на летния (вардимски) дъб (Денев, Д., 1966-1985; Калмуков, К., Якимов, М., 2011).

- Чиста култура от вардимски дъб, създадена върху о. Малък Вардим в ДГС - Свищов, чрез засяване на жълъди в гнезда при първоначална гъстота 2.0 x 1.5 м - 3330 посевни места на хектар. Месторастенето се залива при ниво на водата 640 сантиметра. Данните от проучванията показват, че на възраст 57-60 години средният диаметър на дървостоя е 42 см, при максимален 66 сантиметра. Средната височина е 26 м, а максималната - 30 метра. Запасът на дървесина е 468.19 м³/ха, осигуряващ едра дървесина, от която може да се добият фурнирни трупи. Средният прираст е 8.21

куб. м на хектар. Дърветата са в добро здравословно състояние (сн. 3).

- Култура, създадена в м. Вехти Белцов при с. Джулоница, ДГС - Бяла, върху влажно крайречно месторастене край р. Янтра. Участието на вардимския дъб в нея е 50 %, примесен е с черница и аморфа - по 25 %, а посадните места са 6660 на хектар. При схема 1.5 x 1.0 м смесването е редово - през ред, а разстоянието между дъбовите редове е 3 метра. На възраст 55-57 г. средният диаметър на дървостоя от вардимски дъб е 38 см, а максималният - 51 сантиметра. Средната височина е 24 м, а максималната - 28 метра. Склопеността е 1. Стъблата са самоокастриени на височина от 7 до 18 метра. Запасът на дървесина е 569.7 м³/ха, а средният прираст - 9.99 куб. м на хектар. Данните показват, че типичните топови месторастения край вътрешните реки са с благоприятен влажностен режим, което ги доближава до естественото месторастене

на вида, и създават добри условия за растежа и продуктивността на влажноизинния дъб и възможност за получаване на едра дървесина на 55-60 години. Това налага вардимския дъб като приоритетен при възстановяването на влажните, залилни дендрозенози.

- Чиста култура, заложена в района на ДГС - Свищов, върху отводнено месторастене, почвата е блатна (*Gleysols*) наситена, тежка, със значително повишена влажност през вегетационния период. Първоначалната гъстота е 1.5 x 1.0 метра. Културата е създадена от жълъд. На 37-годишна възраст е изведена отгледна сеч. При маркирането са включени предимно стъблата с по-лош растеж и здравословно състояние. Данните от последните измервания показват, че дървостоят е със следните характеристики: на 37-40-годишна възраст, средният диаметър - 24 см, а максималният 52 см, средната височина - 20 м, а максималната 25 метра. Запасът на дървесина е

367.4 м³/ха, а 9.93 м³/ха е средният прираст.

- Чиста култура от вардимски дъб, заложена в района на ДГС - Свищов, върху извънредно сухо месторастене, на северен полегат склон. Почвата е свежа до суха, обикновен чернозем. Културата е създадена от жълъди, събрани от семенната база от о. Вардим, и засадени в гнезда. Всеки ред е от отделно дърво. Дендрометричните й характеристики - възраст 37-40 г., среден диаметър - 17 см, максимален - 28 см, средната височина - 12 м, а запасът - едва 89.2 м³/ха. Тези данни потвърждават, че вардимският дъб като влажноизинна форма на летния дъб е силно приспособен към влажните богати месторастения.

- Култура, създадена през есента на 1996 г., върху алувиална (*Fluvisols*) почва в централната част на о. Вардим при кота 640 см, в съседство с естественото насаждение от вардимски дъб, обявено за семенна база. Жълъдите са засети през есента в гнезда при първоначална гъс-

тота 30 см x 1.0 метра. Авторите отбелязват, че на 17-та година средният диаметър е 11.8 см, минималният - 2 см, максималният - 20 сантиметра. Средната височина е 10.5 м, а максималната - 16 метра. Склопеността е 1. Запасът на дървесина е 130.39 м³/ха, със среден прираст 7.65 куб. м на хектар.

- Култура, създадена през 2006 г. върху отводнено месторастене, с двегодишни фиданки, залесени през пролетта с използване на меча на Колесов, при схема 3.0 x 0.8 метра. На 12-та година културата показва висок процент на оцеляване - 90.14, при средната височина 5.6 м, а максималната - 78.5 м, и максималната дебелина 14 сантиметра (сн. 2).

Добри резултати показват и културите с участието на вардимския дъб за възстановяването на влажните зони по поречието на река Дунав и вътрешните реки.

Доц. д-р Янчо
НАЙДЕНОВ
Инж. Дилияна ЧОРАНОВА

Опазване на околната среда

Някои аспекти и проблеми на замърсяването, възстановяването и опазването на природната среда

Проблемът за замърсяването, възстановяването и опазването на природната среда е от много десетилетия, но от около 40 години той е на вниманието на държавата, обществото, а някои проблеми придобиха и световен характер. Погледнато в исторически план, този проблем е бил и ще си остане актуален. Актуалността му е свързана с бурния напредък на техническия прогрес и науката и с настъпило противоречие между интензивността на тяхното развитие и темповете на нарушаване, замърсяване и възстановяване на природната среда. При новите условия тези противоречия излязоха от националните рамки и придобиха световен характер. Особено важно място заемат т.нар. глобални проблеми на човечеството, свързани с необходимостта от широко международно сътрудничество в онези сфери, които по един или друг начин засягат всички страни. Това са проблемите за взаимоотношението между човека и жизнената среда; възможните изменения на климата на планетата; забраната на въздействието върху природната среда и върху климата с военни цели (изкуствено предизвикване на "огнени бури", "управляем смърч", "изкуствени земетресения", "климатична война" и т.н.). Затова

задачата на всички прогресивни сили в света е завинаги да се прекратят опитите за използване на космическите изследвания за военни цели и да се ликвидира злоупотребата с научно-техническия прогрес. Взаимоотношението между обществото и природата се превръща в един от най-острите и най-актуалните проблеми на теорията и практиката на социалното управление и са предмет на световни форуми.

Проблемът за опазване на околната среда се отнася преди всичко до отношението на обществото към тази среда, т.е. той е предимно обществено-социален, а не естествено-исторически или биологически, свързан само с опазването на природата или с поддържането на екологичните условия за съществуване и дейност на човека като биологически организъм. Социално-икономическият подход на разглеждане трябва да доминира.

Проблемът "човек-общество-природа" има свое развитие. Дълго време при неговото разглеждане и решаване на преден план се изтъкват чисто практическите дейности по опазването на някои застрашени видове животни и към създаване на условията за тяхното опазване. С развитието на производителните сили и

особено в периода на бурното развитие на научно-техническия прогрес и на процеса на урбанизацията обаче рязко се промени влиянието на човека върху компонентите, структурата и функциите на природата. Промяна претърпяват и възгледите на човека за неизчерпаемостта на природните ресурси. Сега вече реално се оценява, че някои от тях като слънчевата енергия и въздухът действително са неизчерпаеми, но повечето не са (растителната и животинската биомаса, полезните изкопаеми и др.). При това част от изчерпаемите ресурси като растителната и животинската биомаса са възобновими, но другите като полезните изкопаеми въобще не могат да се възобновяват. Но и тези природни ресурси, които смятаме за неизчерпаеми, могат да бъдат по-малко или повече използвани в зависимост от тяхното състояние. Така например въздухът е неизчерпаем ресурс, но той може да стане трудно използваем при условие, че се надвиши границата на допустимата замърсеност, което на много места е вече факт. За опазване на чистотата на въздуха през изминатите няколко десетилетия са предприети много дейности и са изградени редица съоръжения.

Опазването на природ-

ните води има голямо икономическо значение. Поддържането на чистотата им премахва щетите, които замърсяването на водите навярва върху селското стопанство, промишлеността, риболова, питейно-битовото водоснабдяване и санитарно-хигиенното състояние на населените места. Голяма част от водните течения са силно замърсени от промишлените тежки метали и част от химикалите, натрупани в продукти от растителен и животински произход, преминават свободно, без промяна на химичния им състав, и в човека.

За да бъдат готови за стопански нужди като наполяване, риболов, бяха планирани и по-голяма част влязоха в строя много пречиствателни станции. Но с всеки изминал ден този проблем се изостря поради замърсяване на водоизточниците и нарастване на населението и увеличаването на неговите потребности от чиста вода.

Уедряването на земята и внедряването на високоефективната механизирани техника за обработката й позволи значително увеличаване на добивите от селскостопанските култури, но недостатъчно добра технология при торенето, обработването и поливането на почвата на много места докарва почвата до изтощава-

не, засоляване и деструктуриране.

Опазването на българската земя е важен проблем, защото една немалка част от нея се заделя за различни други цели. Например 1 400 000 дка обработваема земя е за нуждите на промишлеността, транспорта, мелиоративното строителство и благоустройството, а около 1 000 000 дка - за рудодобив, открити рудници и кариери. А почвените ресурси у нас са твърде ограничени (на глава от населението се падат 5.7 дка, най-малко на Балканския полуостров). Поради географските особености в България се развиват силни ерозионни процеси, чрез които ежегодно се измиват (изнасят) около 40 000 м³ почва и около 2 200 000 т хумус, с което се изнасят и хранителни вещества като азот, фосфор, калий - приблизително 275 000 тона. Ерозията предизвиква и затлачване на много язовири.

Не в по-добро състояние се намира и Световният океан, който в резултат на вливащите се замърсени реки, радиоактивното замърсяване и разливането на петрол е загубил много от живите си организми. Редица изследователи бият тревога, че ако замърсяването на Световния океан продължава със същите темпове, условията за съществуване

на животинския и растителния свят ще се сведат до минимум. Войните, локални или хибридни, са едни от най-опасните глобални замърсители на природата.

Космическото пространство до преди 50-60 години бе недосегаемо. Човекът улавяше с различни уреди само излъчванията на звездите и планетите, радиовълните от космически тела и прелитането на твърдите метеоритни тела. Решаването на проблемите за защитата на природата на Космоса е трудно и бавно, защото включва редица сложни въпроси, свързани със защитата на човечеството и нашата планета.

Разгледаните проблеми сочат засилване на въздействието на обществото върху природата, но и обратното въздействие - на природата върху обществото, което се изразява във влошаване на условията на обкръжаващата човека среда - изтощение и деградация на ресурсите на земята. Затова и делото за опазване, замърсяване и възстановяване (обогащаване) на родната природа отдавна навлезе в настъпателен период, отдавна взе курс на решителен размах, на дръзновено решаване на най-трудните проблеми в тази област.

Проф. д-н. Евгени
ДИМИТРОВ

Годишнини

Инж. Стефан
МИТЕВ
на 90 години

Роден е на 07.01.1929 г. в с. Селище, Благоевградска област.

Завършва ВЛТИ, специалност "Горско стопанство", през 1959 година.

Трудовата си кариера започва като началник на ГТУ в Горско стопанство - Кресна. По-късно постъпва в Горско стопанство - Благо-

евград, където от 1968 до 1988 г. е заместник-директор.

Инж. Стефан Митев е изявен специалист в горското стопанство със значителен принос в създаването на нови гори и продължаването на укрепителната дейност в района на стопанството.

Инж. Тодор
ПЕНЕВ
на 85 години

Роден е 29.01.1934 г. в Петрич, Благоевградска област.

Завършва ВЛТИ, специалност "Горско стопанство", през 1960 година.

Започва работа като старши инженер в Горско стопанство - гр. Сандански. От 1968 до 1970 г. е заместник-директор на Горско сто-

панство - Първомай, след което отново е на работа в ГС - гр. Сандански, като зам.-директор, а по-късно директор.

Инж. Пенев е добре подготвен лесовъд и има голям принос в създаването на горски култури, борбата с ерозията и озеленяването около гр. Сандански.

Инж. Иван
ГУНЧЕВ
на 75 години

Роден е на 26.01.1944 г. в с. Горско Калугерово, Великотърновска област.

През 1970 г. завършва ВЛТИ, специалност "Горско стопанство".

Същата година започва работа като лесничей в Горско стопанство - Велико Търново. От 1972 до 1977 г. е директор на ГС - Луковит, след което постъпва в Горскостопанския комбинат - Велико Търново, където последователно е главен специалист, ръководител сектор "Стопанисване на горите" и заместник главен директор. През 1999-2003 г. е началник на РУГ - Велико Търново.

Цялостната дейност на инж. Гунчев е свързана с правилното и устойчивото стопанисване на издънкови-

те и буковите високостъблени гори. Под негово ръководство са създадени десетки хиляди декари нови гори. С умение, авторитет и висок професионализъм ръководи горскостопанската дейност. Спомага за професионалното израстване на лесовъдските кадри, с които работи.

Съавтор и автор е на две книги "Горите във Велико-търновски и Габровски окръг" и "Горите във Велико-търновска и Габровска област".

Инж. Гунчев е лесовъд, който се ползва с голямо уважение и признателност сред колегията. Носител е на много високи професионални отличия. Член е на СЛБ, като бил е и заместник-председател на Съюза.

Съюзен живот

Заседание на Управителния съвет на СЛБ

Участници в заседанието на Управителния съвет

На 6 декември 2018 г. в зала "Акад. Мако Даков" на Лесотехническия университет се проведе заседание на Управителния съвет на Съюза на лесовъдите в България.

Заседанието прие отчет за дейността на СЛБ за периода март-ноември 2018 г., като за голяма част от изнесеното в доклада има информация, публикувана във в. "Българска гора", сп. "Гора" и на сайта на Съюза.

Бе прието становище по въпроси, отправени до ръководството на СЛБ. Да се изрази готовност за участие в организацията и провеждането на Националното състезание "Най-добър секач 2019". Управителният съвет прие информацията за предприетите действия от председателя на СЛБ във връзка с натрупаното напрежение в колегията и принципно приема да се изготви и изпрати Декларация за защита на професионализма на колегията, лесовъдската етика и морал. Във връзка с проблема за замърсяване на въздуха с фини прахови частици бе прието становище против обмисляните мерки, защото те ще доведат до още повече отрицателни настроения срещу гор-

ските служители и ще увеличат браконьерството.

Бяха обсъдени идеи за отбелязване на 140 години от създаването на националната горска служба и 110-та годишнина от основаването на СЛБ, като проф. Палигоров предложи тази важна за Съюза годишнина да се съчетае с провеждането на Първа национална конференция по горска педагогика, на която да се поканят и представители на Съюза на европейските лесовъди. На конференцията да бъдат представени постиженията ни в горската педагогика, да се обсъдят въпросите, свързани с нормативната база, изработване на националния стандарт за придобиване на ниво на квалификация, каквито имат страните от Централна Европа, и евентуално да се обособи длъжност "горски педагог" или да се предложат промени в длъжностната характеристика на хората, които практикуват дисциплината, като се предложат съответните промени в нормативната база. На заседанието на УС бе предложено да се вземе принципно решение, а подробна програма за организацията на съби-

тието да се приеме през 2019 г. на Общото събрание на Съюза на лесовъдите в България.

УС на СЛБ взе решение за свикване на Общо събра-

ние на СЛБ, като определи и норма на представителност в него.

Инж. Боян БОЯДЖИЕВ
секретар на СЛБ

СЪЮЗ НА ЛЕСОВЪДИТЕ В БЪЛГАРИЯ
София, 1303, ул. "Антим I" № 17 тел.: 02 9818632

О Б Я В А

На основание на чл. 18, ал.1 и при условията на чл.19, ал.1 и 2 от Устава Управителният съвет на Съюза на лесовъдите в България свиква Общо събрание на 06.03.2019 г. (сряда) от 10.30 часа в зала "Академик Мако Даков" в централната сграда на Лесотехническия университет, София, бул. "Климент Охридски" № 10, при следния

ДНЕВЕН РЕД:

1. Отчет за дейността на СЛБ и на УС април 2018-февруари 2019 г.
2. Отчет за изпълнение на бюджета за 2018 г.
3. Приемане на проект за бюджет за 2019 г.
4. Организационни въпроси.

В съответствие с изискванията на чл. 20, ал.2. от Устава на СЛБ, Управителният съвет определя следната норма за представителство за Общото събрание - членовете на УС, плюс един делегат на 150 членове, а при организации с над 150 членове - двама делегати.

Покана за провеждане на Общото събрание да бъде отпечатана на страниците на вестник "Българска гора".

Председател на СЛБ: /п/
Проф. д-р Иван Палигоров

Уважение към заслужилите лесовъди

На 18 декември Софийското дружество на ветераните от горското стопанство и горската промишленост към Съюза на лесовъдите в България организира традиционна тържествена вечер по повод Коледните и Новогодишните празници, на която бяха почетени членовете на Дружеството, навършили кръгли годишнини през 2018 година.

На снимката (от ляво надясно): инж. Григор Пенев - 70 г., проф. д-р Христо Цаков - 70 г., Пенка Цветкова - 85 г., проф. Евгени Димитров - 85 г., и проф. д-р Николай Йосифов - 85 години.

Съюзен живот

Годишно отчетно събрание на Дружеството на лесовъдите ветерани от Пазарджишкия регион

На 30 ноември м.г. Държавното горско стопанство във Велинград бе домакин на отчетното събрание на Дружеството на лесовъдите ветерани от Пазарджишкия регион, в което участваха 55 членове от клубовете на ветераните от Пазарджик, Велинград и Батак (снимката).

В събранието взеха участие проф. Иван Палигоров - председател, и инж. Севдалина Димитрова - заместник-председател, на Съюза на ле-

совъдите в България.

Гости на събранието бяха членове на Благоевградското дружество с председателя инж. Минко Пъдевски и секретаря Михаил Михайлов и директорът на РДГ - Пазарджик, инж. Ангел Кузманов.

Отчетното събрание беше открито от Георги Петканин, председател на Дружеството на ветераните от Пазарджишкия регион. Той поздрави участниците, след което прозвучаха звуците на

„Хубава си, моя горо“, подета от участниците. Председателят отчете дейността на Дружеството и приноса за развитието на горското стопанство на всички наградени за кръгли годишнини членове - Георги Денизов - на 80 години, и Росица Михова, Янчо Тупчев, Атанас Беличинов - на 75 години. На всеки от четиримата бяха връчени поздравителен адрес и награда.

С едноминутно мълчание бе почетена паметта на почи-

налите през последната година членове - д-р инж. Кирил Цанов, Илия Костадинов, техн. Тодор Мирчев и инж. Иван Чешмеджиев.

Инж. Севдалина Димитрова поздрави присъстващите и благодари за добрите традиции, които се утвърждават между двете дружества, а проф. Иван Палигоров запозна колегите със злободневните теми в горския отрасъл.

Инж. Михаил МИХАЙЛОВ

Аудитория в Лесотехническия университет ще носи името на акад. Мако Даков

На 5 декември в централната сграда на Лесотехническия университет тържествено бе открита модернизираната аудитория „Академик Мако Даков“. Предложението за наименованието на залата е внесено от катедра „Лесовъдство“ на Факултета по горско стопанство, чийто дългогодишен ръководител е акад. Мако Даков. В предложението са отбелязани заслугите на видния учен към нашето горско стопанство - спиране на нискоствъбленото стопанисване на по-голямата част от широколистните гори у нас и налагане на концепцията за превръщането им в семенни, което засяга около 50 % от площта на горите; налагане и изпълнение на политиката на държавата за залесяване на деградирани земеделски и горски площи, с което площта на горите е увеличена с над 20 %, като са създадени 1 млн. ха горски култури, които представляват 25 % от днешните гори на страната; сключване на договор за дърводобив в Коми АССР, чрез който е спрян свръхползването от българските гори. Акад. Мако Даков е и първият учен от

областта на горската наука, който с колектив разработва през 1988 г. дългосрочната ресурсна и финансовообоснована стратегия за развитие на горския сектор у нас на базата на обединеното горско стопанство и горска промишленост, като преработката на дървесина пряко се обвързва с производствените мощности в страната. За жалост, тезата не е развита докрай на практика.

На академичната проява в ЛТУ присъстваха Н. Пр.

д-р инж. Меглена Пругчиева - посланик на България в Черна гора, бивши ръководители на горското ведомство, академиците Александър Александров и Васил Сгурев, семейството на акад. Даков и представители на академичната общност от ЛТУ и Института за гората към Българската академия на науките. Изпълнителната агенция по горите, с чието съдействие е реализиран проектът, бе представена от главния секретар на ведомството д-р

Илиан Точев.

Ректорът на Лесотехническия университет чл.-кор. Иван Илиев произнесе академично слово за изтъкнатия български лесовъд, учен и държавник акад. Мако Даков (1920-2006 г.).

Бяха прочетени и поздравителни адреси от зам.-министъра на земеделието, храните и горите Атанас Добрев и изпълнителния директор на ИАГ инж. Мирослав Джупаров.

Годишнини

Доц. г-р
Кирил
ЛЮБЕНОВ
на 70 години

Роден е на 21.01.1949 г. в с. Ярлово, Софийска област.

През 1975 г. се дипломира във ВЛТИ, специалност „Горско стопанство“.

Започва работа като началник на ГТУ в Горско стопанство - Самоков.

През 1976 г. става асистент във ВЛТИ, а през 1990 г. е хабилитиран за доцент. Основни направления в научната му дейност са безопасните условия на труд в горите, борбата с горските пожари, технологиите и ма-

шините в лесокulturната дейност и нормативната уредба в горите.

Доц. д-р Любенков е декан на Факултета „Горско стопанство“ през 1995-2003 г. и ръководител на катедрата „Технологии и механизация в горското стопанство“.

Автор е на много научни труда, учебници и учебни помагала. Главен редактор е на списание „Лесовъдска мисъл“ от 1995 до 2005 година.

Член е на Съюза на учените в България.

Проф. г-р
Николай
БОЯДЖИЕВ
на 70 години

Роден е на 24.01.1949 г. в Тетевен, Ловешка област.

През 1975 г. завършва Висшия ветеринарно-медицински институт в София.

От 1976 г. е на преподавателска и научноизследователска работа във ВЛТИ. През 1988 г. е избран за доцент по „Рибовъдство, рибно стопанство и стопански риболов“, а през 2008 г. се хабилитира за професор. Бил е директор на Комплексна опитна станция по ловно и

рибно стопанство при МГП. През 2003-2007 г. е ръководител на катедра „Ловно стопанство“.

Научноизследователската и научно-приложната дейност на проф. Бояджиев в областта на рибното и ловното стопанство е многообхватна и е свързана с опазването на дивеча и рибата от болести. Той е и автор на повече от 130 публикации, в т.ч. учебници, ръководства, монографии и други.

Инж. Проган
ПРОДАНОВ
на 70 години

Роден е на 01.02.1949 г. в с. Мухово, Софийска област.

Завършва ВЛТИ, специалност „Горско стопанство“, през 1980 година.

Работа започва като лесничей в Горско стопанство - Панагюрище. През 1983 г. постъпва в ГСК - Пазарджик, където служи последователно като технолог по дърводобива, експерт по ох-

раната на горите и експерт по залесяването. От 2002 до пенсионирането си през 2012 г. е заместник-началник на РУГ - Пазарджик.

Инж. Проданов има значителен принос при внедряване на механизацията в дърводобива, както и за постигане на високи резултати в залесяването и стопанисването на горите в региона.

От държавните горски и ловни стопанства

В ДЛС “Тервел” са разселени лопатарчета, в ДЛС “Паламара” - зайци

Пет млади мъжки лопатара бяха разселени в Държавното ловно стопанство “Тервел” (СИДП - Шумен). Животните са доставени от Ловното стопанство “Студен кладенец” - Кърджали.

Последната таксация на територията на ДЛС “Тервел” сочи 112 елени лопатари. Внасянето на нови 5 лопатари е за подобряване на генофонда и опресняване на кръвта. В стопанството има благоприятни климатични условия за развитие на популацията, създадена е отлична организация за поддържане на устойчиви запаси от вида с отлични трофейни качества, а служителите се отличават с висок професионализъм. Разселването на животни в ловните и горските стопанства на Североизточното държавно предприятие ще продължи и в бъдеще с добри темпове.

В ДЛС “Тервел” се поддържат традициите за стабилна популация от лопатар, която способства за отстрел на висококачествени трофеи. Доскоро рекордът принадле-

жеше на екземпляр, отстрелян от Тодор Живков в Ловно стопанство “Волен” през 1984 година. В челната делетка - на шесто и седмо място, са още два трофея от елен лопатар, отстреляни в ДЛС “Тервел” през 1972 и

1981 година. Новият национален рекорд - трофей с оценка 208.22 т. по СИС и с тегло 4.750 кг, е от 2016 г. и е притежание на германския ловец Вернер Аустерман.

В друго поделение на Предприятието - ДЛС “Па-

ламара” - с. Венец, за възстановяване на популацията на вида са разселени 56 зайци. Дивите зайци са закупени от търговската фирма на Съюза на ловците и риболовците в България “Сокол” ЕООД.

Ежегодното разселване на дивеч в ловните и горските стопанства е целенасочена политика на Североизточното държавно предприятие.

Татяна ДИМИТРОВА

Лесовъдство

Семинар на “БУЛПРОФОР” в УОГС - Бързия

Семинарът под мотото “Лесовъдски решения за дърводобива или дърводобивни изисквания към лесовъдството” бе проведен от “БУЛПРОФОР” на 14-16 ноември в УОГС - Бързия. Присъстваха частнопрактикуващи лесовъди от страната, преподаватели от НППГС “Христо Ботев” - Велинград, представители на държавните горски предприятия, на общински лесничейства и браншови организации. Форумът протече в две фази - теренно посещение на демонстрационен обект и дискусия по актуални теми от лесовъдската практика в страната.

Началото бе дадено с темата “Модел на стопанисване на горите в България съобразно рамковите Паневропейски критерии и индикатори за устойчиво управление на горите - Българския РЕФС стандарт за горска сертификация”. Представяне на наръчника на оперативното ниво с критерии и индикатори за устойчиво управление на горите у нас направи инж. Антоний Стефанов - председател на Сдружението “Съвет за ус-

тойчиво управление и сертификация на горите в България” и координатор на Колегиума за горска сертификация.

По основната дискуссионна тема на семинара - стопанисването на издънковите гори, лектори бяха трима. Д-р инж. Ценко Ценов - директор на дирекция “Гори и лесовъдски дейности” в Изпълнителната агенция по горите, изнесе доклад “Лесовъдство и дърводобив”. Темата събуди оживени дискусии с въпроси и конкретни предложения в областта на стопанисването, взаимоотношенията между контролни органи и практикуващи лесовъди и особено спрямо фирмите, работещи в горите. Отбелязано бе, че понастоящем дърводобивните фирми са принудени да работят при недостиг на работна ръка (в някои региони достигаш до критичен минимум). Обърнато бе внимание на недостатъчната квалификация и професионализъм на работещите и от “двете страни на барьерата”. Особено остро се постави въпросът относно трудовоправните от-

ношения и центровете за обучение, които издават свидетелства за професионална квалификация III-та степен - “техник-лесовъд”. По сега действащата нормативна база тези кадри могат да извършват едни от най-важните за гората дейности - да маркират дървета за сеч, да експедират дървесина, а нямат нито един ден практика в гората. Допускат значителни нарушения, включително умишлени. Като цяло това допринася в голяма степен и за постоянно влошаването на имиджа на професията лесовъд. (Повече от дискусии на страницата на “БУЛПРОФОР”: www.bulprofor.org).

Доц. д-р Георги Костов - ръководител на катедра “Лесовъдство” в Лесотехническия университет, представи темата “Регионални лесовъдски системи за стопанисване на издънковите дъбови гори в Западна България”, по разработката на водения от него колектив в състав гл. ас. д-р Нено Александров - лесовъдство, гл. ас. д-р Тома Тончев - таксация и лесоустойчивост, гл. ас. д-р Николай Зафиров

- лесозащита и дендрохронология, доц. д-р Невена Шулева - икономика, доц. д-р Емил Молле - биостатистика, доц. д-р Мариус Димитров - биоразнообразие.

В следобедните часове от първия ден на семинара присъстващите, водени от доц. Костов, посетиха обект с изведена възобновителна (неравномерно-постепенна) сеч в ДГС - Берковица, териториално поделение на СЗДП - Враца.

Темата на семинара тясно се преплете с прилагането на Наредба № 8 за сечите в горите и отлаганите твърде дълго промени в нея. Дискусиите бяха много ползотворни за лесовъдите. Те видяха на практика, че в гората може да се прилага по-голяма творческа свобода, без да се нарушават наредби. Разработките на колектива за Северозападния регион (по аналогия - вероятно и за другите региони, в които колективът е работил) в редица аспекти дори надминават очакванията и показват възможна гъвкавост дори и при най-консервативния вид възобновителна сеч. Това за лесовъдство-

то в момента е по-целесъобразно и по-благоприятно както за зрелите и презрелите издънкове насаждения, така и за изпълнителите в лицето на горските фирми и техните лесовъди, отколкото действащата строго рестриктивна нормативна база е разписала.

Доц. д-р Груд Попов - ръководител на секция “Лесовъдство и управление на горските ресурси” в Института за гората при БАН, изнесе доклад “Стопанисване на издънковите дъбови гори в СИДП - Габрово”, разработен от ръководения от него колектив в състав доц. Ивайло Марков, доц. Маргарита Георгиева и гл.ас. Йонко Додев. Докладът предизвика голямо одобрение от присъстващите частнопрактикуващи лесовъди и горски предприемачи. Тезите в доклада доказват, че класическата постепенно-котловинна и отричаната напоследък краткосрочно-постепенна сеч в издънковите дъбови гори, при конкретните условия в региона, трябва да имат шанса да се прилага. Опитите с краткосрочно-постепенна сеч в

Северозападна България (с много и дребноплощни частни гори), както и в региона на СИДП, дават много добри резултати, включително при по-интензивни и с често повторимост (и по-дреплощни) лесовъдски намеси.

Участниците изказаха горещото си желание тази разработка да бъде приета от експертите в Изпълнителна агенция по горите.

В хода на обсъжданията по всички теми участниците в семинара направили редица констатации относно Наредбата за сечите, както и на други нормативни документи, включително и Закона за горите, които пораждат множество диспропорции и негативни явления при стопанисването на горите. Констатациите и конкретните препоръки, отразени в приетата от участниците в семинара резолюция, се предлагат да бъдат взети под внимание с оглед извършване на наложителни спешни промени в нормативната уредба по горите.

Инж. Антоний СТЕФАНОВ
председател на УС
на “БУЛПРОФОР”

Изявени лесовъди

Инж. Васил Стефанов - лесовъд и художник

Инж. Васил Стефанов е един от изявени български лесовъди и творец на четката, словото и перото. Той е роден на 08.10.1918 г. в с. Смилец, Силистренска област.

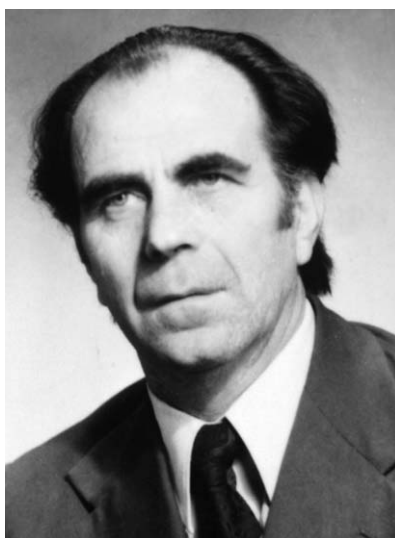
Средното си образование завършва в Силистра. Випусник е на Агрономо-лесовъдния факултет на Софийския университет, където се дипломира през 1940 година.

Трудовият му път, както на повечето лесовъди, работили в средата на XX в., обхваща различни райони и различни горски служби. Инж. Стефанов започва служба в Горско стопанство - Разград, а след това работи в резиденция “Волен” и Народния парк “Златни пясъци” - Варна.

Интересна и плодотворна е дейността му в Ловния развъдник “Шерба”, Варненско, където той се труди от 1950 до 1959 година.

Един от първите ни специалисти по лесозащита, през 1961 г. инж. Стефанов постъпва във Варненската лесозащитна станция, където работи най-продължително - до 1978 г., и се пенсионира като заместник-директор.

В Лесозащитната станция - Варна, инж. Стефанов проучва и съобщава биоecологичната на бялата американска пеперуда и разработва мерките за борба с нея. Съществен е приносът му в борбата с повредите от дивеча в културите и насажденията, както и във въвеждането на биологичните мерки за борба в лесозащитата. Участва в прогнозирането на очакваните нападения от болести, насекомни вредители и в

извеждането на мероприятията за борба върху хиляди хектари горски култури в района на действие на Лесозащитната станция - Варна.

Набрал богат професионален опит и с умението си да работи в колектив, инж. Васил Стефанов печели сърцата на колегите. Изнася много беседи пред лесовъдската колегия по проблемите на лесозащитата и общото лесовъдство. Има публикации по лесозащита в местния и специализирания централен печат.

Обръщайки поглед назад, не можем да не се възхитим на това поколение лесоинженери, което намира време за всичко. Представителите му никога не се затварят в изискванията на пряката си длъжност, а разбират професията като връзка, която гради мост между лесовъда и обществото. Те не налагат авторитета си, те го имат, защото лесовъдът в очите на хората е представител на най-благородната и необходима професия, която е призвана да работи за благото на страната.

Лесовъдът създава нови гори, лесовъдът осигурява суровина за икономиката, лесовъдът защитава и поддържа природната среда. С високо съзнание за тази мисия работят колегите от по-старото поколение и инж. Стефанов не е изключение.

Васил Стефанов има изключителна дарба на художник, която проличава още при създаването и устройството на Народния парк “Златни пясъци” във Варна, където проектира чешма “1300 години България”. В много свои картини той увековечава българската гора и участва в много регионални и национални изложби като художник и карикатурист. В продължение на години във Варна се организират неговите самостоятелни или колективни изложби, посветени на Седмичата на гората и защитата на природата. Запомнен е като приятен събеседник с изящното си слово и неподправения хумор.

Починал на 24.08.1986 година.

Доц. д-р Янчо НАЙДЕНОВ

IN MEMORIAM

На 4 януари почина инж. Атанас Беличинов.

Роден е на 24.02.1943 г. във Веллингград. През 1968 г. завършва ВЛТИ, специалност „Горско стопанство“. Започва работа като началник на горско-технически участък в Горско стопанство - м. Беглика. От 1971 до 1976 г. е начал-

ник на отдел „Стопанисване на горите“ в Горскопромишления комбинат - Веллингград. След това е на работа в ГС - Селище, където последователно е заместник-директор и директор. От 1995 г. до пенсионирането си е заместник-директор на УОГС - Юндола.

Инж. Беличинов е изявен лесовъд, доказал се професионалист, с голям принос в успешното стопанисване на горите във Веллингградския регион.

Поклон пред светлата му памет!

На 10 януари след тежък пътен инцидент почина инж. Нина Георгиева Статева.

Родена е на 26.02.1964 г. във Веллингград.

През 1987 г. започва работа в УОГС „Георги Ст. Аврамов“ - с. Юндола, като организатор материално техническо оборудване. Съчетава работата си в

стопанството и следването във ВЛТИ/ ЛТУ и се дипломира през 1994 г. в специалността „Горско стопанство“. Продължава да работи в стопанството на длъжностите главен лесничей и лесничей.

За 31 години трудов стаж работи активно за организирането и извършването на лесокултурната дейност и подпомага студентите и преподавателите на ЛТУ при осъществяването на учебната и научноизследователската дейност.

Поклон пред светлата ѝ памет!

На 3 декември 2018 г. почина инж. Радост Илиева Казакова.

Родена е на 09.06.1955 г. в Сливен. През 1979 г. завършва ВЛТИ, специалност „Горско стопанство“.

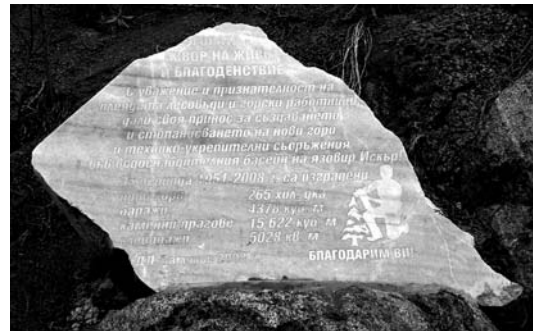
Целият трудов стаж на инж. Казакова е в ДГС - Сливен, където постъпва след дипломирането си като лесничей. Отговаря за разсадниковото производство, залесяването, движение на горския фонд, лесозащитата и горския генетичен материал. В сърцата на колегите си от Сливенския регион тя остави ярка следа като професионалист и човек.

Поклон пред светлата ѝ памет!

Да продължим инициативата

През 2007 г. за първи път бе реализирана идеята на Съюза на лесовъдите в България за поставянето на мемориални знаци край национално значими горски обекти. По време на Седмичата на гората в м. Трапито на територията на Държавно лесничество - Карлово, бе открита паметна плоча “110 г. организирано залесяване от лесовъда Никола Василев”. На снимката виждате втория паметен знак - плоча, посветена на за-

лесителите на водосбора край яз “Искър”, открита на следващата година със съдействието на ДЛ - Самоков. Години след това количеството на паметните знаци нараства. СЛБ подкрепя и идеята на сп. “Гора” за откриване, почистване и поддържане на старите паметници. Така - вече 12 години. Не-

ка да продължим, защото колегията без памет е дърво без корен.

ЮРИДИЧЕСКА КОНСУЛТАЦИЯ

Практически въпроси по издаване на болничен лист

Болничният лист задължително се издава в деня, в който е установена временната неработоспособност като обективен факт, причина за който могат да бъдат: общо заболяване, трудова злополука, професионално заболяване, травма от претърпяно пътнотранспортно произшествие. Установената временна неработоспособност всъщност означава, че здравето (психическо или физическо) на лицето е нарушено (увредено) в такава степен или е от такова естество, че обективно възпрепятства нормалното упражняване на трудова дейност. Установяването на временна неработоспособност става след провеждане на личен медицински преглед от лекар (спешен кабинет, специалист, личен лекар и т.н.) и издаване на документ за прегледа (амбулаторен лист). Болничен лист при първоначално установяване на факта на временната неработоспособност има право да издава само личният лекар след проведен личен преглед на лицето и/или след представяне на документ за извършен преглед от друг лекар. Ако прегледът е извършен не от личния лекар, а от друг лекар и в съответната медицинска документация има задължителни предписания за спазване на определен минимален срок на болничния лист или вида лечение (например в стационар, домашно лечение, балнеолечение, лечение и/или изследване в чужбина и т.н.), то личният лекар е длъжен да се съобрази с тях, като ги виписе в болничния лист.

Не се допуска издаване на болничен лист, когато датата на започване на временната неработоспособност е по-късна от датата на издаването му, т. е. забранено е предварителното издаване на болничен лист. Но и от това правило практиката познава и допуска следните изключения:

- когато временната неработоспособност е констатирана в деня, в който лицето е било на работа, независимо от отработените часове, или след изтичане на работното му време. В този случай отпускът за временна неработоспособност започва задължително от следващия календарен ден, независимо че той може и да е неработен за лицето;

- когато болничният лист е продължение: в този случай отпускът за временна неработоспособност започва задължително от деня, в който лицето е следвало да се яви на работа по предходния (първичния) болничен лист, независимо че той може да е неработен за лицето.

Болничен лист за минало време, без проведен предварителен медицински преглед на лицето, не се

издава. Изключение се допуска най-много до 2 календарни дни в случаи на тежки остри или изострени хронични заболявания, когато при прегледа се докаже, че лицето е боледувало и е било в състояние на временна неработоспособност, но прегледът не е могло да бъде извършен. В този случай причините за неизвършения предварителен медицински преглед задължително се мотивират в личния картон (личната амбулаторна карта) и се отбелязват на ред „Бележки“ на болничния лист. За лицата, които поради заболяването си, не носят отговорност за действията си, този срок е 10 календарни дни. При издаване на болничния лист денят на прегледа се включва в посочените 2, съответно 10 календарни дни.

Когато прегледът е бил извършен и временната неработоспособност е била своевременно констатирана, но болничен лист не е бил издаден, той може да се издаде и за минало време, ако въз основа на медицинската документация на лечебното заведение и личния картон на лицето се прецени, че лицето през това време е било неработоспособно. В този случай болничен лист за отпуск до 14 календарни дни непрекъснато за едно или повече заболявания се издава от лекуващия (личния) лекар, до 6 месеца - от ЛКК (Лекарска консултативна комисия), а за повече от 6 месеца - само след решение на ТЕЛК (Трудово-експертна лекарска комисия). Целият отпуск за минало време се включва в един болничен лист.

Важно е при издаването на болничен лист за минало време на ред „Бележки“ да се виписе необходимата бележка (например „издава се за минало време“, „издава се за лечение“ и др.)

В Наредбата за медицинската експертиза (НМЕ) е посочено, че неработните дни, както и ползването на друг законоустановен отпуск, не прекъсва отпуска за временна неработоспособност. Прекъсване ще има, когато лицето се е явило на работа със съгласието на органа на медицинската експертиза, който е разрешил отпуска по болест, съответно издал болничния лист, като този факт трябва да се отрази и в личния картон на лицето.

Първият болничен лист при всяко ново излизане в отпуск поради временна неработоспособност се обозначава като „Първичен“, а всеки следващ такъв за продължаване на отпуска за временна неработоспособност се вписва като „Продължение“. Когато обаче непосредственото продължаване на временната неработоспособност се обуславя от заболяване, което не е

свързано с предходното и за което дотогава не е получаван отпуск по болест, издаденият болничен лист за новото заболяване се обозначава като „Първичен“.

Съгласно НМЕ болничен лист за временна неработоспособност се издава на осигуреното лице еднолично от лекуващия (личния) лекар до 14 календарни дни непрекъснато за едно или повече заболявания, но за не повече от 40 календарни дни, с прекъсване в една календарна година. След изтичането на отпуска от 14 дни без прекъсване или 40 дни с прекъсване в една календарна година, личният лекар, при необходимост от продължаване на отпуска за временна неработоспособност, насочва осигуреното лице към ЛКК за издаване на болничен лист.

От ЛКК разрешават непрекъснат отпуск поради временна неработоспособност до 180 календарни дни, но за не повече от 30 календарни дни еднократно. В 180-те календарни дни се включват и дните по предходния болничния лист, но в него не се включват 135-те календарни дни от отпуска поради бременност и раждане.

Когато обаче временната неработоспособност е продължила повече от 6 месеца без прекъсване (180 календарни дни) или 12 месеца (360 календарни дни) с прекъсване в две предходни години и в годината на боледуването, отпуск се разрешава и болничен лист се издава само след контролен преглед на ТЕЛК и с постановяване на експертно решение на всеки два месеца, при условие, че са налице обективни признаци за възстановяване на работоспособността в следващите 6 месеца.

По изключение за отделни случаи, след мотивирано решение на ТЕЛК отпускът за временна неработоспособност може да се продължи и след изтичането на новите 6 месеца, но само за някои болести като: туберкулоза, травматични увреждания, следоперативни състояния, хепатит, инфаркт на миокарда и др., когато е видно, че лицето ще възстанови работоспособността си през следващите 6 месеца.

И на последно място - важно е да се знае, че не се разрешава отпуск за временна неработоспособност непрекъснато за повече от 18 месеца.

Справка: Кодекс на труда (КТ), Наредба за медицинската експертиза (НМЕ).

Кирил ОБРЕШКОВ
юрисист при ФСОГДСП

110 години НПГГСД „Сава Младенов - Тетевен

В крак с традициите, на крачка пред останалите

Преди 110 години гордите и жадни за наука тетевенци издигат в сърцето на града школо, в което децата им да се учат, но и да се трудят. Свикналите да побеждават трудностите балканджий знаели, че човешките добродетели се постигат не само с книга, но и с труд и че роленото от ума трябва да се сътвори от ръцете. Така се слагат основите на някогашното Дърводелско училище.

Школският звънец, призовал в ранната утрин на 22 март 1909 г. децата на Тетевен и на съседните села и махали, не спира да бие повече от един век. Звънът му се простира надалеко и днес събира ученици от цяла Северна България.

През всичките тези години училището преминава през различни етапи в своето развитие. Откритото през 1909 г. Дърводелско училище първоначално е с 12 ученици, 6-месечен курс на обучение и две специалности - столарство и стругарство. Постепенно то се разраства и през 1912 г. вече е с 3-годишен курс на обучение. В годините се множат отделите - през 1922 се открива коларо-железарски, през 1925 - бичварски и тапицерски, а през 1930 - сградостроителен и домакински.

През 1945 г. Дърводелското промишлено училище прераства в Народна техническа гимназия по дървообработване и вътрешна архитектура.

Броят на учениците достига 400.

Нуждата от кадри за бързоразвиващата се дърводобивна и дървообработваща промишленост, както и за горското стопанство, налага гимназията да се трансформира през 1951 г. в Техникум по горска промишленост, който получава името на тетевенския патриот и революционер Сава Младенов. Обучението се осъществява в 3 специалности - "Горско стопанство", "Механична технология на дървесината" и "Дърводобивна промишленост".

През 1958 г. се възстановява мебелният отдел, а през следващата година - и сградостроителният.

Постепенно училищната сграда се обогатява с нови учебни работилници, машинно отделение, столова, спортен комплекс, триетажно общежитие, здравен пункт, библиотека. За провеждане на практическите занятия по специалността "Горско стопанство" в местността Козица, близо до лобното място на Сава Младенов, е изградена учебна база и класна стая на открито.

Потребностите на времето променят и увеличават специалностите. Популярният в миналото Горски техникум се превръща в Професионална гимназия, а от 2017 г. - в Национална професионална гимназия по горско стопанство и дървообработване "Сава Младенов".

Днес в училището се обучават 280 младежи в специалности "Горско и ловно сто-

панство" с разширено изучаване на английски език, "Горско стопанство и дърводобив", "Механизация на горското стопанство", "Мебелно производство" и "Дърворезбарство". Разнообразяват се и формите на обучение. Освен в дневна и самостоятелна форма тази година се обучават и ученици в дуална система на обучение (паралелно на две места - училище и предприятие) по специалност "Мебелно производство". А за следващата година училището предлага дуална система на обучение и за специалност "Горско стопанство и дърводобив".

За седма поредна година Националната гимназия е инициатор и домакин на единственото по рода си в България и на Балканския полуостров международно състезание, което се провежда по регламента на Световния шампионат на дървосекачите. В дните на състезанието мерят сили, знания и опит ученици от сродни училища в Сърбия, Македония, Босна и Херцеговина, Чехия, Испания и България. Тазгодишното издание на състезанието е на 22 март и е посветено на 110-годишнината от създаването на училището.

Випуск след випуск, вече 110 години, младите хора, дошли да се обучават в този духовен храм, вграждат в темелите му ентусиазъм, увереност, знание, любов към науката и труда, всеотдайност към желаната професия и с основание го превръщат в една от емблемите на професионалното образование в страната.

НПГГСД "Сава Младенов" е училище, създадено и създаващо отлични професионалисти с добра теоретична подготовка, практически умения и опит. Тук учащите се виждат гората по един нов начин, научават се да я разбират и обичат, започват да живеят с нея и за нея. Завършилите успешно намират реализация в структурите и специализираните звена на Изпълнителната агенция по горите. Успешно се справят с неслеката задача да стопанисват, съхраняват и обогатяват нашето зелено богатство. Немалка част от завършилите училището продължават обучението си във ВУЗ, за да се утвърдят като водещи фигури в своята сфера, други се връщат като преподаватели в родното училище, трети прилагат наученото в горската и дървообработващата промишленост. Мнозина се реализират успешно в различни поприща - науката, журналистиката, изкуството, архитек-

турата.

На 6 ноември м.г. тържествено бе открит обновеният сграден фонд на гимназията. Дейностите бяха реализирани по проект "Реконструкция, обновяване и обогатяване на сградния фонд", който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативната програма "Региони в растеж", съфинансирана от Европейския съюз, и е на стойност близо 1.3 млн. лева. Бяха реконструирани и обновени четирите сгради на гимназията - основен учебен корпус, общежитие, столова с кухня и физкультурен салон.

В трудните години на нашето съвремие, на все по-задълбочаващ се демографски срив и икономически проблеми, на подмяна на ценностите на човека и училището е поставено пред много изпитания. Въпреки това то успява да съхрани

добродетелите, които осмислят човешкото съществуване и запазва най-доброто - будителския дух, енергията и инициативността на първооснователите си, продължава и обогатява традициите, като ги адаптира към нуждите и изискванията на днешния ден. Защото всички - учители, възпитатели, служители, ученици, въткали години от живота си в съдбата на

вековното училище, ги ценят и отстояват. Затова го има вече 110 години.

Златина КАТЕЛИЕВА
директор на НПГГСД "Сава Младенов"

**ВЗИСКАТЕЛНИ
УСЛОВИЯ**

**НАДЕЖДЕН
ПАРТНЬОР**

Husqvarna

АГРОЛАНД-БЪЛГАРИЯ АД, София 1700, ул. "8-ми декември" 13, тел. 024 666 910
info@agroland.eu
www.husqvarna.bg